

Lag om studiestartsstöd;

utfärdad den 1 juni 2017.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Lagens innehåll och syfte

1 § I denna lag finns bestämmelser om studiestartsstöd, som är ett statligt studiestöd.

Syftet med lagen är att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Studiestartsstöd får lämnas i den mån det finns tillgång på medel.

Rekrytering till studier

2 § Studiestartsstöd är ett verktyg som kommunerna kan välja att använda inom ramen för sitt ansvar enligt 20 kap. 10 och 17 §§ skollagen (2010:800) att rekrytera personer till studier.

En kommuns rekryteringsarbete enligt denna lag ska ske i samverkan med Arbetsförmedlingen. Kommunen ska i nära samarbete med Arbetsförmedlingen anta riktlinjer för rekryteringsarbetet, efter att ha inhämtat synpunkter från Försäkringskassan och lokala företrädare för arbetsmarknadens parter och folkbildningen.

Prisbasbelopp

3 § Med prisbasbelopp avses i denna lag och i föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Målgrupp

Utbildningsbehov

4 § Studiestartsstöd får lämnas till den som har kort utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna

¹ Prop. 2016/17:158, bet. 2016/17:UbU20, rskr. 2016/17:285.

etablera sig på arbetsmarknaden. Ytterligare villkor för att en studerande ska anses tillhöra målgruppen för stödet finns i 5–10 §§.

Ålder

5 § Studiestartsstöd får lämnas från och med det kalenderår som den studerande fyller 25 år och längst till och med det kalenderår som den studerande fyller 56 år.

Arbetsökande

6 § Studiestartsstöd får bara lämnas till den som är anmäld som arbetsökande hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om till vilka arbetsökande stöd får lämnas.

Krav på nyrekrytering

7 § Studiestartsstöd får inte lämnas till den som inom de senaste tre åren före starten av den tidsperiod som studiestartsstödet avser har fått studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395).

Betalat årsbelopp och återkrävt studiestöd

8 § En studerande som senast tre år före studiestarten har fått studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) kan beviljas studiestartsstöd bara om den studerande har

1. betalat fastställt årsbelopp enligt 4 kap. 7 § studiestödslagen, som ska betalas före det kalenderår som studiestartsstödet avser, och

2. betalat tillbaka så mycket av återkrävt studiestöd enligt 5 kap. studiestödslagen att högst ett kalenderhalvårs återkrävt studiestöd återstår att betala.

Om det finns synnerliga skäl, får studiestartsstöd beviljas trots bestämmelserna i första stycket.

Medborgarskap

9 § Studiestartsstöd får lämnas till studerande som är svenska medborgare. De utländska medborgare som har rätt till studiestöd enligt bestämmelserna i 1 kap. 4–6 §§ studiestödslagen (1999:1395) eller föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna ska jämföras med svenska medborgare också när det gäller studiestartsstöd.

10 § Studiestartsstöd får lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de uppfyller de villkor för att beviljas studiemedel som anges i 3 kap. 4 § andra–fjärde styckena studiestödslagen (1999:1395) eller föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna.

Utbildning som stödet får lämnas för

11 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vid vilka läroanstalter och för vilka utbildningar studiestartsstöd får lämnas.

Studiernas omfattning

12 § Studiestartsstöd får lämnas för varje vecka som den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studiestartsstöd får lämnas bara för sådan del av studietiden som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

13 § Studiestartsstödet storlek bestäms i förhållande till studiernas omfattning. För studerande som inte bedriver heltidsstudier lämnas studiestartsstöd med

1. 75 procent av helt stöd vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, eller

2. 50 procent av helt stöd vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Studiestartsstöd utan prövning av studieresultat

14 § Till den som för första gången ansöker om studiestartsstöd får stödet lämnas utan föregående prövning av den studerandes tidigare studieresultat.

Studiestartsstöd med prövning av studieresultat

15 § I andra fall än som avses i 14 § ska en prövning av studieresultat göras för den som tidigare har beviljats studiestartsstöd. Studiestartsstöd får lämnas till en studerande som bedrivit sina studier i normal takt.

Studiestartsstöd får lämnas även om den studerande inte har bedrivit sina tidigare studier i normal takt om det är fråga om studieresultat från perioder med studiestartsstöd som är äldre än tio år eller om det finns särskilda skäl för det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vad som ska anses vara studier i normal takt.

Tid som studiestartsstöd lämnas för

16 § Studiestartsstöd får lämnas under sammanlagt högst 50 veckor vid studier på heltid.

Vid studier på deltid får studiestartsstöd lämnas under högst

1. 67 veckor vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, eller

2. 100 veckor vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Beräkning av studiestartsstöd

Studiestartsstödet storlek

17 § Studiestartsstöd får lämnas med ett belopp som för varje vecka motsvarar

1. 4,75 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
2. 3,56 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
3. 2,38 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Detta gäller bara om något annat inte följer av 19–23 §§.

Tilläggsbidrag

18 § Utöver det ersättningsbelopp som följer av 17 § får studiestartsstöd lämnas i form av tilläggsbidrag till studerande som har vårdnad om barn. Sådant bidrag får lämnas till och med det kalenderhalvår barnet fyller 18 år. För varje barn kan högst ett tilläggsbidrag motsvarande studiebidraget vid heltidsstudier enligt 3 kap. 12 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas.

Vid beräkning av tilläggsbidraget enligt första stycket och vid fördelning av tilläggsbidrag om båda vårdnadshavarna studerar, ska föreskrifter som meddelats i anslutning till 3 kap. 13 b § studiestödslagen också tillämpas när det gäller studiestartsstöd i form av tilläggsbidrag.

Inkomstprövning

19 § Studiestartsstöd får lämnas med fullt belopp bara om den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår inte är högre än ett visst belopp (fribeloppet).

20 § Vid studier om 20 veckor under ett kalenderhalvår ska fribeloppet motsvara

1. 160 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
2. 200 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
3. 240 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

I andra fall ska fribeloppets andel av prisbasbeloppet ökas eller minskas för varje vecka som studietiden är kortare eller längre än 20 veckor med

1. 8 procentenheter vid studier på heltid,
2. 6 procentenheter vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
3. 4 procentenheter vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

21 § Om den studerandes inkomst är högre än det beräknade fribeloppet enligt 20 §, ska det belopp som får lämnas enligt 17 § första stycket minskas med 52 procent av den överskjutande inkomsten.

22 § Som den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår enligt 19 § räknas vad som hänför sig till det halvåret av den studerandes överskott i

inkomstslagen tjänst, näringsverksamhet och kapital enligt beslut om slutlig skatt för kalenderåret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om hur inkomsten ska räknas för studerande som inte beskattas för sin huvudsakliga inkomst i Sverige.

Ett beslut om studiestartsstöd ska grunda sig på den uppgift om beräknad inkomst som den studerande lämnar i ansökan om studiestartsstöd.

23 § Studiestartsstöd får inte lämnas, om beloppet per vecka motsvarar eller är lägre än 0,25 procent av prisbasbeloppet.

Studiestartsstöd under sjukdom och ledighet

24 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd också får lämnas vid ledighet

1. för tillfällig vård av barn,
2. för närståendevård, eller
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd som lämnas vid sjukdom eller sådan ledighet som anges i andra stycket får ingå i det antal veckor som studiestartsstöd högst får lämnas för enligt 16 §.

Samordning med andra förmåner

25 § Om en person som har studiestartsstöd därefter beviljas studiemedel enligt 3 kap. studiestödslagen (1999:1395) får studiestartsstöd inte lämnas eller tas emot för den tid för vilken det lämnas studiemedel. Vidare får studiestartsstöd heller inte lämnas eller tas emot för den tid för vilken studiemedel enligt 3 kap. 25 § första stycket 1–7 och andra och fjärde styckena studiestödslagen inte får lämnas.

Om tilläggsbidrag lämnas enligt 18 § denna lag och tilläggsbidrag kan lämnas för samma barn och för samma tidsperiod enligt studiestödslagen ska bidragen samordnas så att sammanlagt högst ett tilläggsbidrag lämnas enligt båda lagarna för samma tidsperiod.

Rekryteringsarbete, ansökan, beslut och utbetalning

Rekryteringsarbete och ansökan

26 § En kommun som väljer att använda studiestartsstödet ska, i enlighet med de riktlinjer för rekryteringsarbetet som kommunen har antagit enligt 2 § andra stycket, uppmana personer i hemkommunen, som kommunen anser kan antas höra till målgruppen för stödet och som kommunen bedömer är prioriterade, att ansöka om stöd. En sådan ansökan ska den sökande lämna in till kommunen.

Kommunens prövning

27 § Kommunen ska vid prövningen av en ansökan enligt 26 § bedöma om den sökande tillhör målgruppen för studiestartsstödet enligt 4 § första meningen och 5 §. Om kommunen vid sin prövning bedömer att den sökande inte uppfyller dessa villkor, eller om en ansökan kommit in till kommunen utan att den enskilde uppmanats att ansöka enligt 26 §, ska kommunen avslå ansökan.

Om kommunen vid sin prövning enligt första stycket bedömer att den sökande uppfyller villkoren, ska kommunen överlämna sitt beslut tillsammans med den sökandes ansökan till Centrala studiestödsnämnden.

Centrala studiestödsnämndens prövning

28 § Om en kommun har beslutat att en sökande uppfyller villkoren enligt 4 § första meningen och 5 §, ska Centrala studiestödsnämnden pröva övriga förutsättningar för att studiestartsstöd ska kunna beviljas enligt denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Utbetalning av studiestartsstöd

29 § Centrala studiestödsnämnden får betala ut studiestartsstöd endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier som stödet har beviljats för.

Studiestartsstödet är förverkat, om den studerande inte inom en månad från starten av den tidsperiod som studiestartsstödet avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiestartsstödet ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Studiestartsstödet är förverkat om den studerande avlider innan studiestartsstödet har betalats ut.

Överklagande

30 § I fråga om överklagande av en kommuns beslut enligt 27 § finns bestämmelser i 10 kap. kommunallagen (1991:900) om laglighetsprövning.

Centrala studiestödsnämndens beslut i ärenden om studiestartsstöd får överklagas till Överklagandenämnden för studiestöd. Centrala studiestödsnämndens beslut ska gälla omedelbart, om inte Centrala studiestödsnämnden bestämmer något annat. Om ett beslut överklagas, kan överklagandenämnden besluta att det tills vidare inte ska gälla.

Överklagandenämndens beslut med anledning av ett överklagande får inte överklagas.

Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet för myndigheter

31 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att andra myndigheter ska vara skyldiga att lämna Centrala studiestödsnämnden eller Överklagandenämnden för studiestöd de uppgifter som har betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

32 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till Centrala studiestödsnämnden lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till Överklagandenämnden för studiestöd lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Uppgiftsskyldighet för den studerande

33 § En studerande som har beviljats studiestartsstöd ska till Centrala studiestödsnämnden anmäla en sådan ändring av sina förhållanden som har betydelse för rätten till studiestartsstöd eller stödets storlek.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om en studerandes skyldighet att till Centrala studiestödsnämnden lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Återkrav, ränta och avgifter

34 § Studiestartsstöd som betalats ut felaktigt eller med för högt belopp ska kunna återkrävas. Bestämmelserna om återkrav, ränta, avgifter och avskrivning i 5 kap. 1, 2 och 4–6 §§ studiestödslagen (1999:1395), bestämmelsen om återbetalning av inte utnyttjat studiestöd i 6 kap. 2 § samma lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna ska också tillämpas när det gäller studiestartsstöd.

Uppföljning och utvärdering

35 § Centrala studiestödsnämnden ska följa upp och utvärdera kommunens rekryteringsarbete enligt denna lag.

En kommun som väljer att använda studiestartsstödet ska dokumentera sitt rekryteringsarbete enligt denna lag och lämna sådana uppgifter om rekryteringsarbetet till Centrala studiestödsnämnden som behövs för uppföljningen och utvärderingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om den dokumentation som ska göras och om vilka uppgifter som ska lämnas enligt andra stycket.

Övriga bestämmelser

Särskilda föreskrifter om studiestartsstöd

36 § Följande bestämmelser om studiestöd i studiestödslagen (1999:1395) ska också tillämpas när det gäller studiestartsstöd:

- 5 kap. 6 a § om skyldighet att lämna uppgift om adress,
- 6 kap. 1 § om tillämpningen av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt,

- 6 kap. 3 § om att fordran på studiestöd inte kan överlåtas och inte får tas i anspråk genom utmätning,
- 6 kap. 3 a § om att Centrala studiestödsnämnden under vissa förutsättningar får besluta att studiestödet ska hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess ett slutligt beslut om rätt till studiestöd har fattats,
- 6 kap. 5 § om avrundning av belopp, och
- 6 kap. 12 § om preskription av fordran som avser återkrav av studiestöd.

Avgifter för administrativa kostnader

37 § Regeringen får meddela föreskrifter om att Centrala studiestödsnämnden får ta ut avgifter för sina administrativa kostnader i samband med återkrav av studiestartsstöd.

Ytterligare föreskrifter

38 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 2 juli 2017.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

ANNA EKSTRÖM
(Utbildningsdepartementet)